

Landsting och regioner
Ekonomidirektörer Lt
Budgetchefer Lt
Redovisningschefer Lt
Finanschefer Lt
Landstingsekonomer

Redovisningsfrågor för landsting 2017 och 2018

Som ett stöd för arbetet med årsredovisningen 2017 och för redovisningen för år 2018 ges här information om ett antal aktuella redovisningsfrågor.

- Rådet för kommunal redovisning (RKR)
- Statsbidrag
- Beräkning och redovisning av balanskravsresultat
- L-Bas 2013
- RIPS (Riktlinjer för beräkning av pensionskund)
- Räkenskapssammandrag 2017/Statistikinsamling 2018
- Ändrade nedskrivningsregler för bolag som omfattas av självkostnadsprincipen
- Ny redovisningslag – En ändamålsenlig kommunal redovisning

Rådet för kommunal redovisning (RKR)

Rådet för kommunal redovisning ger ut rekommendationer, informationer samt idéskrifter. Nedan finns en sammanställning av det som publicerats år 2017. Mer upplysningar om RKR samt alla rekommendationer, utkast, skrifter, nyhetsbrev, yttranden och informationer finns på RKR:s webbplats: www.rkr.se

Rekommendationer är RKR:s normerande publikationer. Text med fet stil i rekommendationerna är direkt normerande medan övrig text ska ses som vägledande och beskrivande. Om avvikelser från rekommendationer görs ska det i årsredovisningen anges vilken avvikelse som gjorts och skälen för detta. Avvikelsen ska kunna motiveras med att den medför en mer rättvisande bild.

Idéskrifter och annan information är inte normerande utan kan ses som vägledande och stödjande för utvecklingen och tillämpningen av god redovisningssed.

Omarbetade rekommendationer under 2017

Nr 17.2 Värdering och upplysningar om pensionsförpliktelser

Rekommendationen ersätter rekommendation 17.1 och gäller från räkenskapsår 2017.

Rekommendationen har uppdaterats med anledning av att det under 2016 beslutades om att nya riktlinjer för beräkning av pensionsskuld (RIPS 17) ska tillämpas vid skuldberäkning för 2017. Omarbetningen består i att värdering av förmånsbestämda pensionsförpliktelser ska göras med tillämpning av RIPS 17. Mer information återfinns under rubriken ”RIPS”.

Informationer

Redovisning av överskottsmedel

Informationen berör de som har valt att trygga hela eller delar av pensionsförpliktelserna med pensionsförsäkring och väljer att använda överskottsmedel till att teckna nya försäkringar. I dessa fall framgår av informationen att principen om bruttoredovisning ska tillämpas och att det handlar om två ekonomiska händelser som ska redovisas var för sig.

1. När villkoren för att ianspråka överskottsfonden är uppfyllda, efter särskild ansökan och godkännande, uppstår en fordran och en finansiell intäkt hos kommunen.
2. När avtal ingås om nya försäkringar så bokas fordran bort och motkontering sker mot det konto som avspeglar den förpliktelse som omfattas av den nya försäkringen.

RKR:s information, *Redovisning av överskottsmedel*:

<http://www.rkr.se/wp-content/uploads/2014/03/INFORMATION-överskottsmedel.pdf>

Redovisning av kapitalförsäkringar till förmån för anställda och förtroendevalda

Informationen berör de som valt att teckna pensionsförsäkring till förmån för förtroendevalda. Dessa försäkringar utgör inte vanliga tjänstepensionsförsäkringar utan en kapitalförsäkring, eftersom förtroendevalda inte är anställda.

En kapitalförsäkring är inte en traditionell försäkring med ett garanterat försäkringskapital, utan har mer karaktär av en placering och klassificeras som en finansiell tillgång. Av informationen framgår att redovisningen av dessa hanteras enligt motsvarande regler som gäller för K3.

RKR:s information, *Redovisning av kapitalförsäkringar till förmån för anställda och förtroendevalda*:

<http://www.rkr.se/wp-content/uploads/2014/03/INFORMATION-Kapitalförsäkring-till-förmån-för-anställda-och-förtroendevalda.pdf>

Statsbidrag

Välfärds miljarderna 2017

För år 2017 har det lämnats ett statsbidrag om tio miljarder till kommuner och landsting för att stärka välfärden, de så kallade välfärds miljarderna. Detta bidrag kommer även att lämnas utifrån samma principer under 2018.

Statsbidraget fördelas dels utifrån invånarantal dels efter en fördelningsnyckel som tar hänsyn till antalet asylsökande och nyanlända. På SKL:s webbplats finns det information om den slutliga fördelningen:

<https://skl.se/ekonomijuridikstatistik/ekonomi/budgetochplanering/arkivbudgetochplanering/arkivbudgetochplanering/revideradfordelningavdetiovalfardsmiljarderna.9040.html>

Den del av statsbidraget som beräknas efter invånarantal ingår i anslaget för kommunalekonomisk utjämning medan den del av statsbidraget som kommer att fördelas med hänsyn till asylsökande och nyanlända redovisas som **generellt bidrag (konto 829)**.

Bidrag för att minska antalet långtidsarbetslösa

Utöver de bidrag som redan finns för extratjänster, som riktar sig till de som anställer personer som är nya i Sverige eller de som varit arbetslösa under längre tid, finns det i budgetpropositionen för 2018 ett kompletterande bidrag för att stimulera arbetet mot långtidsarbetslöshet.

Bidraget riktar sig till kommuner och landsting som satsar på att anställa personer som står långt från arbetsmarknaden. Bidraget är kopplat till ett mål för antalet personer anställda med extratjänster den sista december 2017 hos respektive kommun och landsting. För 2018 avsätts 425 miljoner kronor till kommunerna och 75 miljoner till landstingen. Om kommunen eller landstinget inte når upp till målet reduceras bidraget, som sedan fördelas mellan de kommuner och landsting som överträffat sina mål.

Vår bedömning är att bidraget redovisningsmässigt avser 2018 och ska redovisas som en intäkt 2018. Bidraget bedöms vara ett generellt statsbidrag (konto 829).

Information om fördelningsgrunden återfinns på regeringens hemsida:

<http://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2017/06/500-miljoner-till-kommuner-och-landsting-som-sarskilt-bidrar-till-att-minska-arbetslosheten/>

Klassificering av statsbidrag

I vissa fall byter ett statsbidrag utgiftsområde i statens budget mellan två år.

Om ett bidrag ändrar klassificering mellan två år, men i grunden utgör samma bidrag, påverkar detta jämförbarheten i redovisningen. Det finns därför fall där vi ser att bidraget redan år 1 kan ses som ett generellt statsbidrag.

Ett exempel är att det i budgetpropositionen för 2018 finns ett bidrag för avgiftsfri gynekologisk cellprovtagning där medel för 2018 finns inom utgiftsområde 9

– Hälsovård, sjukvård och social omsorg och sedan för 2019 flyttar till utgiftsområde 25 – Allmänna bidrag till kommuner.

Utifrån ovanstående redovisas även bidraget för 2018 på konto **829 Generella bidrag från staten**.

L-Bas 2013

Det har inte gjorts några större förändringar eller kompletteringar av L-Bas 2013 under 2017. Ett behov av större översyn kommer att bli aktuell när den nya redovisningslagen träder i kraft. En översyn kan därigenom bli aktuell under år 2018.

L-Bas 2013 samt dokument över tidigare kontoförändringar finns tillgänglig på kontoplanens sida i SKL:s webbutik:

<http://webbutik.skl.se/sv/artiklar/l-bas-2013.html>.

RIPS (Riktlinjer för beräkning av pensionsskuld)

Regelverket som styr hur pensionsskulden värderas och beräknas kallas RIPS (Riktlinjer för beräkning av pensionsskuld). Under 2016 gjordes en översyn av regelverket och SKL:s styrelse beslutade att en ny RIPS-modell, RIPS 17, gäller från och med verksamhetsåret 2017.

Den största förändringen i RIPS 17 innebär att den nominella indikatormodellen har ersatts av en real modell.

Normalt sett uttalar sig SKL inte om värderingsfrågor med bäring på redovisningen via styrelsebeslut. När det gäller frågan om hur pensionsåtagandet ska beräknas och värderas har dock SKL av tradition tagit på sig den uppgiften för kommunsektorn.

Den praktiska redovisningen i balansräkning, ansvarsförbindelse och resultaträkning regleras i den kommunala redovisningslagen samt i kompletterande normgivning från RKR.

RKR har under 2017 omarbetat rekommendation 17.2, Värdering av och upplysningar om pensionsförpliktelser, med avseende på vilken beräkningsmodell som ska användas under redovisningsåret 2017, dvs att RIPS 17 ska tillämpas.

På SKL:s hemsida finns en skrift som beskriver RIPS 17, den kan laddas ner eller beställas här: <http://webbutik.skl.se/sv/artiklar/rips-17.html>

RIPS-räntan

RIPS-kommittén, som övervakar diskonteringsräntan i beräkningen av pensionsskulden, konstaterade vid sitt sammanträde i september 2017 att RIPS-räntan tills vidare är oförändrad och ligger kvar på 1 procent. Mer information återfinns:

<https://skl.se/ekonomijuridikstatistik/ekonomi/pensionskostnader/arkivpensionskostnader/arkivpensionskostnader/ripskommittendiskonteringsrantanoforandrad.13221.html>

Visstidspensioner för förtroendevalda

I RIPS 17 finns även en bilaga med en modell för beräkning av visstidspensioner till förtroendevalda. Man bör i första hand utgå ifrån faktisk kunskap om sådan finns, men i bilagan beskrivs en alternativ modell där skuldberäkningen bygger på ett linjärt intjänande.

Visstidspensioner redovisas i enlighet med RKR 2.2, Särskild avtalspension, visstidspension och omställningsstöd m.m., vilken säger att visstidspensioner redovisas som en ansvarsförbindelse fram tills man har grund för att utbetalning kommer att ske, till exempel när förtroendevald har aviserat sin avgång.

Räkenskapssammandrag 2017 / Statistikinsamling 2018

Från och med den 1 juni 2017 är det SCB som har hand om insamlingen av Steg 1 (preliminärt bokslut, budget och plan) och prognos T1 (per april). SCB gör detta för kommunerna sedan länge.

Rapporteringen av Steg 1 kommer att ske på samma sätt som tidigare i Excelblanketter. Rapporteringen av prognos T1 kommer att ske via ett webbformulär. Mer information kring statistikinsamlingen finns på <https://www.scb.se/rslands-ting>

Ändrade nedskrivningsregler för bolag som omfattas av självkostnadsprincipen

Bokföringsnämnden har beslutat om en ändring av K3-regelverket avseende regler för nedskrivning av anläggningstillgångar som används i verksamhet som omfattas av den kommunala självkostnadsprincipen. För tillgångar som endast delvis används i verksamhet som omfattas av den kommunala självkostnadsprincipen gäller de nya reglerna endast till den del tillgången används i den verksamheten.

Ändringen medför att verksamhet som omfattas av självkostnadsprincipen får tillämpa reglerna i kapitel 37 (allmänna råd 37:23–37:27) i K3.

Mer information finns på Bokföringsnämndens hemsida:

<http://www.bfn.se/sv/nyheter/andring-i-k3-regelverket-nedskrivning-av-tillgangar-i-kommunala-foretag>

Ny redovisningslag – En ändamålsenlig kommunal redovisning

Under våren 2016 presenterade utredningen KomRed sitt betänkande ”En ändamålsenlig kommunal redovisning” avseende förslag på ny redovisningslag.

Det finns idag inte någon lagd proposition kring utredningens förslag. För att en ny lag ska kunna träda i kraft från och med den 1 januari 2019 behöver lagrådsremiss och proposition presenteras och beslutas under våren 2018.

Länk till utredningen: http://www.sou.gov.se/wp-content/uploads/2016/03/SOU-2016_24-webb.pdf

Frågor med anledning av detta EkonomiNytt besvaras av Robert Heed, tfn 08-452 71 41, och Hans Stark, tfn 08-452 77 50. Båda kan nås via e-post på mönstret: fornamn.efternamn@skl.se.

SVERIGES KOMMUNER OCH LANDSTING

Sektionen för ekonomisk analys

Niclas Johansson

Robert Heed